ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1957

Vyhlásené: 16.11.1957 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

55

Zákon
z 31. októbra 1957
o divadelnej činnosti (divadelný zákon)

Národné zhromaždenie Československej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

Prvá časť
Úvodné ustanovenia

§ 1
Poslanie divadelníctva

Poslaním československého divadelníctva je prispievať k zvyšovaniu kultúrnej úrovne a rozvoju umeleckej tvorivosti ľudu a k socialistickej výchove občanov.

§ 2
Štátna starostlivosť o divadelníctvo

(1) O divadelníctvo a jeho rozvoj sa stará štát. Opiera sa pritom o dobrovoľné spoločenské organizácie pracujúceho ľudu.

(2) Štát riadi jednotne celé divadelníctvo, nech už ide o divadlá, na ktorých pôsobia umelci z povolania, alebo o ochotnícke predstavenia, čítajúc do toho i divadlá bábkové.

(3) Štát zriaďuje a prevádza vlastné divadlá (ďalej len „štátne divadlá“) a povoľuje zriaďovanie iných divadiel (ďalej len „neštátne divadlá“).

(4) Štát napomáha rozvoj pôvodnej divadelnej tvorby, stará sa o vzdelanie a výchovu divadelných umelcov a zamestnancov a pomáha aj inak rozvoju divadelníctva.

Druhá časť

§ 3
Riadenie divadelnej činnosti

(1) Činnosť štátnych divadiel riadia výkonné orgány krajských, mestských alebo miestnych národných výborov.

(2) Ministerstvo školstva a kultúry priamo riadi činnosť štátnych divadiel, ktorých oblasť pôsobenia presahuje územie kraja alebo ktoré majú celoštátny význam.

(3) Na činnosť neštátnych divadiel dohliada výkonný orgán okresného národného výboru.

Tretia časť
Divadlá

A. Štátne divadlá

§ 4
Zriaďovanie a zrušovanie

Štátne divadlá zriaďuje a zrušuje Ministerstvo školstva a kultúry po dohode so Štátnym úradom plánovacím a Ministerstvom financií na návrh rady krajského národného výboru po vyjadrení ústredného výboru odborového sväzu a ústredného výboru Sväzu československých divadelných umelcov.

§ 5
Riaditeľ

(1) Na čele štátneho divadla je riaditeľ vymenúvaný spravidla z divadelných umelcov, prípadne z iných divadelných odborníkov.

(2) Riaditeľ zodpovedá za prevádzku divadla po stránke umeleckej i hospodárskej.

(3) O vymenúvaní riaditeľov štátnych divadiel platia osobitné predpisy.

§ 6
Umelci a zamestnanci

Divadelných umelcov a ostatných zamestnancov prijíma po prejednaní so závodným výborom odborového sväzu a prepúšťa so súhlasom závodného výboru riaditeľ.

§ 7
Organizačné poriadky

(1) Organizáciu, prevádzku a zásady hospodárenia štátnych divadiel upravujú organizačné poriadky.

(2) Organizačné poriadky jednotlivých štátnych divadiel vydajú orgány, ktoré riadia činnosť divadla, podľa vzorového organizačného poriadku, ktorý vydá Ministerstvo školstva a kultúry po dohode so Štátnym úradom plánovacím, Ministerstvom financií a s ústredným výborom odborového sväzu.

§ 8
Národné divadlo

(1) Národnému divadlu pre jeho mimoriadny význam kultúrny, národný i politický, ktorý od pôvodu ako prvé medzi českými divadlami malo a ktorý si aj do budúcnosti trvale má zachovať, pripadá ešte osobitná úloha, aby bolo všetkým naším divadlám vzorom, a aby pri stálej pamäti toho, že bolo vybudované z nadšenia najširších vrstiev národa, povždy slúžilo pracujúcemu ľudu z celého územia štátu.

(2) Organizáciu, prevádzku a zásady hospodárenia Národného divadla upraví Ministerstvo školstva a kultúry po dohode so Štátnym úradom plánovacím, Ministerstvom financií a s ústredným výborom odborového sväzu štatútom, v ktorom sa môže i odchýliť od zásad stanovených v §§ 5, 6, 12 až 15, pokiaľ sa to javí nutné alebo účelné, aby sa dosiahol cieľ vytknutý v odseku 1.

§ 9
Slovenské národné divadlo

Obdobné postavenie, aké má Národné divadlo, pripadá Slovenskému národnému divadlu vzhľadom na jeho národné a kultúrne poslanie na Slovensku a vzhľadom na jeho celoštátny význam. Tiež Slovenské národné divadlo má zvláštnu úlohu, aby nielen ako prvé medzi slovenskými divadlami bolo ostatným divadlám vzorom, ale tiež povždy slúžilo pracujúcemu ľudu z celého územia štátu.

B. Neštátne divadlá

§ 10
Prevádzkové povolenie

(1) Zriaďovať a prevádzať neštátne divadlo môžu iba socialistické právnické osoby.

(2) Socialistickým právnickým osobám povoľuje prevádzanie divadla výkonný orgán krajského národného výboru; určí zároveň podmienky a spôsob prevádzania divadla.

C. Spoločné ustanovenia

§ 11
Dramaturgické plány

(1) Divadlá zostavujú na každý rok dramaturgické plány.

(2) Smernice pre zostavovanie, prejednávanie a schvaľovanie dramaturgických plánov vydá Ministerstvo školstva a kultúry.

§ 12
Spôsobilosť divadelných umelcov

(1) Divadlá sú povinné zamestnávať len odborne spôsobilých umelcov.

(2) Ministerstvo školstva a kultúry určí po dohode s ústredným výborom odborového sväzu a s ústredným výborom Sväzu československých divadelných umelcov podmienky odbornej spôsobilosti divadelných umelcov a spôsob jej osvedčenia.

Predstavenia mimo sídla alebo oblasti pôsobenia

§ 13

Divadlo, ktoré usporadúva verejné predstavenie v určenej oblasti pôsobenia, ale mimo svojho sídla, je povinné oznámiť to vopred výkonnému orgánu okresného národného výboru.

§ 14

Verejné predstavenia mimo určenej oblasti pôsobenia povoľuje štátnym divadlám výkonný orgán krajského národného výboru, neštátnym divadlám výkonný orgán okresného národného výboru.

§ 15
Predstavenia mimo prevádzky divadla

(1) Jednotlivé verejné divadelné predstavenia, v ktorých účinkujú umelci z povolania, môžu usporadúvať len kultúrne a osvetové organizácie a dobrovoľné organizácie.

(2) Predstavenie toho druhu povoľuje výkonný orgán okresného národného výboru.

(3) Podmienky, za ktorých môžu v takýchto predstaveniach účinkovať umelci z povolania, určí Ministerstvo školstva a kultúry.

Štvrtá časť
Ochotnícke divadelníctvo

§ 16
Poslanie ochotníckeho divadelníctva

Ochotnícke divadelné súbory plnia svoje poslanie tým, že prevádzaním hodnotných divadelných diel prispievajú k výchove občanov, pestujú ušľachtilú zábavu, šíria záujem o divadlo a porozumenie preň až do najodľahlejších miest, touto svojou činnosťou vhodne doplňujú činnosť divadiel, na ktorých pôsobia umelci z povolania, a prípadne im i prispievajú k objaveniu umeleckého dorastu.

§ 17
Ochotnícke predstavenia

(1) Verejné divadelné predstavenia ochotnícke môžu usporadúvať len kultúrne a osvetové organizácie, školy a mimoškolské výchovné zariadenia, dobrovoľné organizácie, zariadenia zdravotnícke a jednotné roľnícke družstvá.

(2) Verejné ochotnícke divadelné predstavenia povoľuje výkonný orgán okresného národného výboru.

Piata časť
Konanie divadelných predstavení a dozor nad nimi

§ 18
Prevádzanie divadelných diel

(1) Schválenie dramaturgického plánu divadla zahrňuje v sebe povolenie prevádzať divadelné diela v ňom obsiahnuté.

(2) Ak sa konajú verejné divadelné predstavenia mimo prevádzky divadla, povoľuje prevádzanie jednotlivých divadelných diel výkonný orgán okresného národného výboru.

§ 19
Miesto prevádzania

(1) Verejné divadelné predstavenia sa môžu konať len v budovách zvlášť na to určených alebo v miestach zvlášť povolených. Ak sa má verejné divadelné predstavenie konať v iných miestach, je potrebné na to povolenie výkonného orgánu okresného národného výboru.

(2) Predseda Ústrednej správy pre bytovú a občiansku výstavbu, ministri školstva a kultúry, vnútra a zdravotníctva vydajú po dohode s Ústrednou radou odborov predpisy o stavbe a zariadení

divadelných budov, ako i o opatreniach, ktoré treba urobiť v budovách, miestnostiach a priestoroch, v ktorých sa konajú verejné divadelné predstavenia, z hľadiska verejnej bezpečnosti, najmä stavebnej, požiarnej a zdravotníckej.

§ 20
Dozor nad konaním predstavenia

(1) Dozor nad konaním verejných divadelných predstavení vykonávajú výkonné orgány okresných národných výborov.

(2) Výkonný orgán okresného národného výboru môže túto pôsobnosť preniesť na výkonný orgán miestneho národného výboru.

§ 21
Divadelné školy

O verejných divadelných predstaveniach, ktoré usporadúvajú divadelné školy, platia obdobne, ak ide o pravidelné verejné divadelné predstavenia, ustanovenia o štátnych divadlách; ak však ide len o jednotlivé verejné divadelné predstavenia, platia obdobne ustanovenia o divadelných predstaveniach mimo prevádzky divadla, v ktorých účinkujú umelci z povolania.

Šiesta časť

§ 22
Armádna divadelná činnosť

(1) Divadelnú činnosť v československej ľudovej armáde, a to i činnosť ochotnícku, riadi podľa zásad tohto zákona Ministerstvo národnej obrany.

(2) V zásadných otázkach umeleckých a organizačných postupuje Ministerstvo národnej obrany po dohode s Ministerstvom školstva a kultúry.

Siedma časť
Záverečné ustanovenia

§ 23

(1) Zrušujú sa všetky ustanovenia o veciach upravených týmto zákonom a všetky ustanovenia, ktoré sú s týmto zákonom v rozpore.

(2) Zrušujú sa najmä:
zákon č. 83/1929 Zb. o Národnom divadle v Prahe,

zákon č. 32/1948 Zb., ktorým sa vydávajú základné ustanovenia o zriaďovaní divadiel a divadelnej činnosti (divadelný zákon),

zákon č. 192/1948 Zb. o Štátnom divadle v Brne,

zákon č. 193/1948 Zb. o Štátnom divadle v Ostrave,

vládne nariadenie č. 15/1950 Zb., ktorým sa vykonávajú ustanovenia divadelného zákona o zriaďovaní bábkových divadiel a divadelnej činnosti bábkárskej.

§ 24

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho minister školstva a kultúry, minister predseda Štátneho výboru pre výstavbu, ministri vnútra a zdravotníctva po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Široký v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Kahuda v. r.

Šlechta v. r.

Barák v. r.

Plojhar v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.